

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
імені ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО

**УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО:
СУЧАСНІСТЬ ТА ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА**

**Збірник матеріалів
I Міжнародної науково-практичної конференції
27 листопада 2020 р.**

Київ – 2020

УДК 355 (477) (091)

ББК 68.4 (4УКР)

У 42

Укладачі:

Шевчук В. П., доктор історичних наук, професор,

Грицюк В.М., кандидат історичних наук, доцент,

Пашкова О.О.

У 42 Українське військо: сучасність та історична ретроспектива : Збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції 27 листопада 2020 р. – К. : НУОУ, 2020. – 216 с.

У збірнику вміщено матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції, у яких висвітлюється військове будівництво на теренах України від давніх часів до сьогодення, боротьба українців за державність у різні історичні періоди, роль і місце України і вирі подій Другої світової війни. Аналізується низка аспектів протистояння Українським військом російській агресії та досвід підготовки фахівців для військових формувань України за досвідом проведення антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил на території Донецької та Луганської областей. Розглядається досвід участі України у міжнародних операціях із підтримання миру та безпеки.

Збірник матеріалів конференції стане у нагоді науковцям, викладачам, студентам, курсантам і офіцерам, всім, хто цікавиться вітчизняною воєнною історією.

*Бобіна О.В., к.і.н., доцент
Національний університет
кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв*

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОПАГАНДИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ПО ФОРМУВАННЮ ОБРАЗУ ЗС УКРАЇНИ

Один із відомих владних українських політиків виступаючи в Лондоні, в Королівському інституті міжнародних справ Chatham House заявив, що “наша стратегія не прославляти військові зусилля”. Відповідно до цієї тези будується сучасна політика держави по формуванню образу ЗС України. Зрозуміло, що це абсолютно невірна, непрофесійна і недостойна позиція політика, який не розуміє суті держави і таких феноменів як державний суверенітет, національна і державна безпека. Держава залишається єдиною ефективною формою організації життя соціуму. В державній системі армія (збройні сили), яка визнана легітимним органом насилля по захисту зовнішнього суверенітету відіграє головну роль. Як свідчить досвід України, Грузії, Молдови жодні дипломатичні, торгівельні, культурні зусилля не зберегли суверенітет і недоторканність кордонів цих країн у ході агресії Російської Федерації у 2014, 2018, 1992 рр. Успішна держава і успішне суспільство є там, де збройні сили розуміються як гарант безпеки і отримують свою частину уваги соціуму. Армія, її образ, військові символи повинні завжди знаходитися в зоні уваги держави не лише через військовий бюджет. Позитивний образ армії має формуватись в масовій свідомості і має зафіксуватись у соціальної пам’яті. Армія як базовий елемент має бути інструментом політики пам’яті.

З 1991 р. по 2014 р. держава і суспільство не приділяли ЗС України належної уваги. Армія, більшою мірою, залишалась останнім відламком радянського війська. Характерні дані в праці Ю. Костенко і В. Малюги “Формування іміджу Збройних Сил України: проблеми і перспективи” (2011). Війна Росії проти України (2014) радикально змінила статус і роль ЗС України в масовій свідомості. Образ армії завжди формується через призму “захисника від ворога”. Таким чином 2014 р. радикально змінив розуміння “ворога”, “союзника”, “захисника”. “Ворог” матеріалізувався на Сході. “Союзники” виступили на Заході. “Захисник” став реальним. Ці зміни потребують закріплення в масовій свідомості за допомогою постійної пропагандистської діяльності.

Крім того, можемо наголосити і на інших парадигмах цієї діяльності, а саме: 1) необхідно відмовитись від парадигми “братських народів, братів союзників”, у українського народу немає “братів”, а є вороги та союзники; 2) не існує “слов’янського братства”, не існує єдиної “слов’янської” і “братерської культури”, не існує “великої і могутньої мови, віри, історії, що об’єднує братні, слов’янські” народи; 3) три революції і війна з російською агресією показали, що українці (принаймні активна частина) відрізняються від “братніх народів”; 4) армія, єдиний потужний захисник України, армія не дармоїд, чим краще розвивається суспільство, тим краще має розвиватись армія; 5) треба бути готовим вести самостійну боротьбу, тому, що в сучасному світі “союзники” завжди шукають свою вигоду; 6) в пропагандистській діяльності ворога треба називати ворогом, а зрадника – зрадником.